

บทที่ 12

วิทยุ โทรทัศน์ และสื่อทัศนูปกรณ์

สื่อทัศนูปกรณ์เป็นเครื่องมือในการประชาสัมพันธ์ที่สามารถให้ทั้งเสียงและ/หรือภาพ เพื่อเป็นการนำข่าวสารจากหน่วยงานไปสู่ประชาชน สื่อทัศนูปกรณ์นี้ เรียกว่าเป็นสื่อเบื้องต้นที่นักประชาสัมพันธ์จะต้องมีความรู้ความเข้าใจถึงคุณลักษณะและรู้ถึงเทคนิคหรือวิธีการผลิตสื่อเหล่านี้ ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการหยิบมาเลือกใช้อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างผสมผสานกันเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล

เค้าโครงเรื่อง

- 12.1 วิทยุกระจายเสียง
 - ขั้นตอนในการทำข่าววิทยุ
 - การใช้เสียงตามสายภายในโรงเรียน
- 12.2 โทรทัศน์
 - ขั้นตอนในการเขียนบทโทรทัศน์
 - การใช้โทรทัศน์วงจรปิดภายในโรงเรียน
- 12.3 สื่อทัศนูปกรณ์
 - 1. อุปกรณ์หรือเครื่องมือ
 - 2. วัสดุ
 - 3. วิธีการ
 - 3.1 การแสดงละคร
 - 3.2 การแสดงสารคดี
 - 3.3 ภาพยนตร์
 - 3.4 การจัดนิทรรศการ

สาระสำคัญ

ขั้นตอนในการทำข่าววิทยุและการใช้เสียงตามสายภายในโรงเรียน ขั้นตอนในการเขียนบทโทรทัศน์และการใช้โทรทัศน์วงจรปิดสื่อโสตทัศนูปกรณ์ได้แก่อุปกรณ์หรือเครื่องมือวัสดุ วิธีการ ซึ่งมี 4 ประเภท คือการแสดงละคร การแสดงสาธิต ภาพยนตร์และการจัดนิทรรศการ เป็นการจัดในหลายลักษณะ

จุดประสงค์การเรียนรู้

หลังจากศึกษาบทนี้แล้ว นักเรียนสามารถทำงานร่วมกับฝ่ายโสตทัศนศึกษาของโรงเรียน ในการใช้วิทยุ โทรทัศน์และโสตทัศนูปกรณ์ประชาสัมพันธ์ผลงานของโรงเรียนได้

12.1 วิทยุกระจายเสียง

วิทยุกระจายเสียงเป็นเครื่องมือในการสื่อสารที่แพร่หลายมากที่สุด ประชาชนไม่ว่าในชนบทหรือในเมืองต่างก็มีเครื่องรับวิทยุกระจายเสียง ทั้งนี้ไม่จำเป็นต้องอาศัยไฟฟ้า (ใช้ถ่านไฟฉายหรือแบตเตอรี่ได้) ดังนั้นจึงสามารถนำติดตัวไปได้ หรือมีอยู่ในรถยนต์เปิดรับฟังในขณะที่เดินทางได้ในแง่ของนักประชาสัมพันธ์วิทยุกระจายเสียงเป็นเครื่องมือที่สามารถใช้ในการเผยแพร่ข่าวสารให้ได้โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย หรือถ้าจะซื้อเวลาในการเผยแพร่ข่าวสารก็จะมีราคาถูกกว่า โทรทัศน์มาก อย่างไรก็ตามการเตรียมรายการทางวิทยุกระจายเสียงนั้น ครอบคลุมถึงการเขียนต้นฉบับ การซ้อมพูดและซ้อมอ่าน ซึ่งอาจต้องมีความลำบากอีกระดับหนึ่ง

วิทยุกระจายเสียงมีสาระที่ควรจะต้องรู้ดังนี้

- 12.1.1 ข้อเด่นของวิทยุกระจายเสียง
- 12.1.2 ข้อจำกัดของวิทยุกระจายเสียง
- 12.1.3 ขั้นตอนในการทำข่าววิทยุ
- 12.1.4 การใช้เสียงตามสายภายในโรงเรียน

จะได้อธิบายในรายละเอียดดังนี้

12.1.1 ข้อเด่นของวิทยุกระจายเสียง

- 12.1.1.1 สามารถเผยแพร่ข่าวสาร ไปสู่ประชาชนกลุ่มเป้าหมายได้กว้างไกลที่สุดไม่จำกัด ทั้งเวลาและสถานที่
- 12.1.1.2 สามารถเผยแพร่ข่าวสารได้อย่างรวดเร็ว
- 12.1.1.3 ผู้ฟังสามารถปฏิบัติกรงานหรือกิจกรรมต่างๆ และฟังวิทยุกระจายเสียงได้
- 12.1.1.4 วิทยุกระจายเสียงสามารถสร้างการมีส่วนร่วมของผู้ฟังรายการ หรือเหตุการณ์ที่กำลังเกิดขึ้น ตลอดทั้งการทำการเผยแพร่ได้เป็นอย่างดี เช่น การถ่ายทอดพิธีต่างๆ
- 12.1.1.5 สามารถเข้าถึงบุคคลในระดับอาชีพและคุณสมบัติต่างๆ

กันได้

12.1.1.6 สามารถกระตุ้นให้ผู้ฟังเกิดความตื่นตัวเสมอและยัง

สามารถสร้างความเชื่อถือในข่าวสารได้สูงกว่า

12.1.2 ข้อจำกัดของวิทยุกระจายเสียง

12.1.2.1 การได้ยินแต่เพียงเสียง ไม่เห็นภาพ บางครั้งอาจทำให้ผู้ฟังวาดภาพหรือสร้างภาพในใจเอง ซึ่งอาจคาดเคลื่อนจากภาพที่เป็นจริงได้

12.1.2.2 ผู้รับฟังแต่ละกลุ่มเป้าหมายมีเวลาและรายการที่จะเปิดรับฟังต่างกัน บางครั้งจึงไม่มั่นใจว่าจะสามารถเผยแพร่ข่าวสารสาระทางวิทยุกระจายเสียงได้ผลเสมอไป ซึ่งถ้าเปรียบเทียบกับหนังสือพิมพ์และนิตยสารแล้ว ยังสามารถมีข่าวสารติดอยู่ในสิ่งพิมพ์ดังกล่าว และโอกาสจะเปิดพบก็มีมากกว่า

12.1.2.3 ข่าวสารสาระทางวิทยุกระจายเสียงนั้น หากขาดสมาธิหรือฟังไม่ชัดก็อาจทำให้ไม่ได้รับข่าวสาร หรือได้รับข่าวสารไม่สมบูรณ์ได้

12.1.2.4 ไม่สามารถจะเสนอข่าวสารที่มีเนื้อหาสาระในรายละเอียดได้มากเท่าสื่อสิ่งพิมพ์และความจดจำข่าวอาจจะต่ำ

12.1.2.5 รูปแบบของรายการวิทยุกระจายเสียงมีความสำคัญมาก หากจัดไม่ดีไม่น่าสนใจก็จะมีผู้ฟังน้อย รายการที่จะเผยแพร่ข่าวสารได้ดีนั้นจะต้องเป็นรายการประจำที่มีผู้ฟังติดตามอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งเรื่องนี้ก็ยากที่จะทราบได้เพราะมีการประเมินกันน้อย

12.1.2.6 ผู้รับฟังมีโอกาสเลือกฟังสิ่งที่ตนเองสนใจได้น้อยนอกจากจะเปลี่ยนสถานี

12.1.2.7 หากมีข้อผิดพลาด เช่น อ่านเวลาหรือสถานีที่ผิดจะแก้ไขได้ยาก

12.1.3 ขั้นตอนในการทำข่าววิทยุ

12.1.3.1 การเตรียมและเขียนข่าว ไม่ใช่เป็นของง่ายต้องใช้ความรู้ความสามารถปฏิภาณ ไหวพริบและสมาธิ สำหรับข่าวที่ออกอากาศเพียง 15 นาที

12.1.3.2 แหล่งข่าวและเบื้องหลังข่าวทุกอย่างที่เกิดขึ้นในโรงเรียน เช่น การประชาสัมพันธ์รับนักเรียนใหม่ โรงเรียนจัดงานประจำปี ฯลฯ แม้แต่เบื้องหลังข่าวที่อาจเกิดขึ้นในโรงเรียน ควรจะพูดแต่เรื่องที่เป็นความจริง

12.1.3.3 ทำข่าวโดยแยกหัวข้อข่าว เช่น ข่าวกีฬา ข่าวชนะเลิศ ประกวดวาดภาพ ฯลฯ ตรวจสอบความถูกต้องของข่าวทั้งข้อเท็จจริงและตัวเลขให้ถูกต้อง เพราะสิ่งที่นำออกกระจายเสียงแล้ว จะไม่มีโอกาสแก้ไขได้ เว้นแต่จะตรวจแก้ไขก่อน

12.1.3.4 ตัดข่าวและย่อข่าว ข่าววิทยุต้องย่อที่สุด โดยไม่เสียความ

12.1.3.5 ระยะเวลา การจะกะว่าข่าวแต่ละชิ้นควรยาวเท่าไรนั้น ทำได้ยากแล้วแต่ความสำคัญของข่าวชิ้นนั้นๆ ส่วนใหญ่ข่าวจะยาวประมาณ 10-15 นาที

12.1.3.6 เลขหน้า ควรมีเลขหน้าทุกแผ่น ถ้าหมดแล้วยังมีต่อ ก็ต้องทำเครื่องหมายว่ายังมีต่อ ถ้าจบในหน้านั้น ต้องทำเครื่องหมายจบไว้ด้วย

12.1.3.7 สะอาด ชัดเจน ควรพิมพ์วันบรรทัด ถ้าเขียนด้วยลายมือ ต้องให้ชัดเจนจะแจ้ง

12.1.3.8 ลำดับข่าว ลำดับตามความสำคัญ

12.1.3.9 ประโยคที่ใช้ในหัวข้อข่าว ข่าววิทยุมักจะขึ้นต้นด้วย ใครต่อด้วยอะไรเสมอ

12.1.3.10 เวลาถ้าเป็นการบันทึกเสียงล่วงหน้า ควรหลีกเลี่ยงการระบุเวลาที่แน่นอนลงไปในเทป เช่น คำว่า วันนี้ พรุ่งนี้ หรือแม้แต่สัปดาห์นี้ ก็ไม่ควรใช้

12.1.3.11 การตัดต่อข่าว ถ้าเป็นข่าวอย่างเดียวกัน แต่เกิดขึ้นคนละแห่ง ก็อาจใช้วลีเชื่อมโยงได้ แทนที่จะต้องอ่านซ้ำหลายหน เสียเวลาและน่าเบื่อ

12.1.3.12 การออกเสียงในภาษาไทยไม่มีอะไรสำคัญกว่า ร และ ล อ่านคำสมาสและสนธิให้ถูกต้อง อ่านออกเสียงพยัญชนะให้ถูกต้อง ลองอ่านคังๆ เสียก่อน เพื่อให้แน่ใจว่าฟังเอง หรือคนอื่นฟังแล้วเข้าใจได้ง่าย ไม่ขัดหู

12.1.4 การใช้เสียงตามสายภายในโรงเรียน เป็นการใช้เวลาช่วงพักให้เป็นประโยชน์ จากนักเรียนชมรมโสตทัศนศึกษา ดังนี้

- 12.1.4.1 การประกาศกฎระเบียบของโรงเรียน
- 12.1.4.2 การประกาศของหาย
- 12.1.4.3 การนัดหมายระหว่างอาจารย์กับนักเรียน
- 12.1.4.4 ฟังเพลงไพเราะ เกิดอารมณ์ เพื่อคลายเครียด
- 12.1.4.5 ฝึกการเป็นโฆษกให้แก่นักเรียนชมรมโสตทัศนศึกษา

โดยมีศูนย์ส่งเสียงตามสายจากห้องโสตทัศนศึกษาไปยังเครื่องกระจายเสียงที่โรงอาหาร
ะเบียงอาคาร สนาม ฯลฯ ในช่วงละ 1 ชั่วโมงก่อนเข้าเรียนตอนเช้า พักเที่ยงและหลังเลิกเรียน

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1

ฝึกอ่านบทความ นวนิยาย สารคดี ฯลฯ โดยเน้นวรรคตอน ความกล้าโดย
เฉพาะ ร-ล และความหนัก-เบาของน้ำเสียงให้เพื่อน ๆ ช่วยวิจารณ์ในการอ่าน

12.2 โทรทัศน์

ถึงแม้โทรทัศน์จะได้พัฒนามาจากวิทยุกระจายเสียงก็ตาม แต่ก็เป็นการพัฒนาที่ได้รับ
ความสำเร็จมาก ทั้งด้านการดึงดูดความสนใจ การให้ภาพความจริง การให้ความรู้ ความเข้าใจ
การสร้างความรู้สึกละเอียดพิถีพิถัน ซึ่งมีข้อดีเหนือกว่าวิทยุกระจายเสียงเป็นอย่างมากจนในปัจจุบัน
โทรทัศน์เป็นสื่อที่ได้รับความนิยม และมีความสำคัญมากต่อการรับข่าวสาร สารความรู้ ความ
บันเทิงต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง ดังนั้นในปัจจุบันนักประชาสัมพันธ์จึงมุ่งที่จะให้ความสนใจในการเผยแพร่
ข่าวสารของหน่วยงานผ่านโทรทัศน์กันมากขึ้น

โทรทัศน์มีเรื่องที่ควรศึกษา ดังนี้

- 12.2.1 ข้อเด่นของโทรทัศน์
- 12.2.2 ขั้นตอนในการเขียนบทโทรทัศน์
- 12.2.3 การใช้โทรทัศน์วงจรปิดภายในโรงเรียน

12.2.1 ข้อเด่นของโทรทัศน์

12.2.1.1 สามารถดึงดูดความสนใจ ให้ภาพ แสง สี เสียง เหมือนเหตุการณ์จริงได้มากกว่าสื่อมวลชนอื่น

12.2.1.2 สามารถเข้าถึงประชาชนในจำนวนมากขึ้นเป็นลำดับ โดยเฉพาะช่วงเวลาที่มียุทธศาสตร์ คือประมาณ 19.30-21.30 น. จึงเป็นช่วงเวลาที่น่าจะเผยแพร่ข่าวประชาสัมพันธ์มาก

12.2.1.3 การมีภาพที่เสมือนเหตุการณ์จริงจึงทำให้ประชาชนเกิดความรู้ความเข้าใจที่แจ่มชัดและยังสามารถสร้างความรู้สึกร่วมและพฤติกรรมที่ต้องการได้เป็นอย่างดี

12.2.1.4 เสนอข่าวสารสาระได้รวดเร็วหรือแม้จะถ่ายทอดเหตุการณ์จริงในเวลาเดียวกันก็ได้

12.2.1.5 สามารถพลิกแพลงการเสนอข่าวสารให้น่าสนใจและสร้างความเชื่อถือ หรือสร้างความทรงจำ หรือโน้มน้าวใจได้เป็นอย่างดี

12.2.2 ขั้นตอนในการเขียนบทโทรทัศน์

โทรทัศน์เป็นสื่อที่ให้ทั้งภาพและเสียง ดังนั้นการเขียนสำหรับรายการโทรทัศน์จึงต้องเขียนให้ทั้งคู่และฟังไม่เขียนในรูปสำหรับให้อ่าน ฉะนั้นการเขียนสำหรับโทรทัศน์จึงควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

12.2.2.1 เขียนโดยใช้สำนวนสนทนาที่ใช้สำหรับการพูดคุยมิใช่เขียนในแบบของหนังสือวิชาการ (Text book)

12.2.2.2 เขียนโดยเน้นภาพให้มาก ดังคำขงจื้อที่ว่า “คิดให้กระจ่างชัดดังเป็นภาพ” รายการโทรทัศน์จะไม่บรรจุคำพูดไว้ทุกๆ วินาที แบบรายการวิทยุ

12.2.2.3 เขียนอธิบายแสดงให้เห็นถึงสิ่งที่กำลังพูดถึง ไม่เขียนและบรรยายโดยปราศจากภาพประกอบ

12.2.2.4 เขียนเพื่อเป็นแนวทางให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างผู้ชมแต่ละคนซึ่งเป็นเป้าหมายในรายการของท่าน มิใช่เขียนสำหรับผู้ชมโทรทัศน์ส่วนใหญ่

12.2.2.5 พยายามใช้ถ้อยคำสำนวนที่เข้าใจกันในยุคนั้น ไม่ใช่คำที่มีหลายพยางค์ ถ้ามีคำเหมือนๆ กันให้เลือกงเลือกใช้คำที่เข้าใจได้ง่ายกว่า

12.2.2.6 เขียนเรื่องที่คุณสนใจและต้องการเขียนจริงๆ ไม่พยายามเขียนเรื่องซึ่งน่าเบื่อสำหรับคุณ เพราะความน่าเบื่อจะปรากฏบนจอโทรทัศน์

12.2.2.7 เขียนโดยพัฒนารูปแบบการเขียนของคุณเอง ไม่ลอกเลียนแบบการเขียนของคนอื่น

12.2.2.8 ค้นคว้าวัตถุดิบต่างๆ เพื่อจะมาใช้สนับสนุนเนื้อหาในบทของคุณอย่างถูกต้องไม่เดาเอาเอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อมีข้อเท็จจริงเข้าไปเกี่ยวข้อง

12.2.2.9 เขียนบทเริ่มต้น (opening) ให้น่าสนใจและกระตุ้นให้ผู้ชมอยากชมต่อไป

12.2.2.10 เขียนโดยเลือกใช้อารมณ์แสดงออกในปัจจุบัน(now expression) ไม่เป็นคำถ้ำถ้ำสมัย

12.2.2.11 ไม่เขียนเพื่อรวมจุดสนใจทั้งหมดไว้ในฉากเล็กๆ ในห้องที่มีแสงไฟสลัว ผู้ชมต้องการมากกว่านั้น

12.2.2.12 ใช้เทคนิคประกอบพอดควรไม่ใช่เทคนิคประกอบมากเกินไปจนเป็นสาเหตุให้สูญเสียส่วนสำคัญที่ต้องการให้ผู้ชมได้เข้าใจได้เห็น

12.2.2.13 จงให้ความเชื่อถือผู้กำกับรายการว่าสามารถแปลและสร้างสรรค์ภาพได้ตามคำอธิบายและคำแนะนำของผู้เขียน ผู้กำกับจะตัดทอนบทของคุณให้เข้ากับเวลาที่ออกอากาศ และไม่ต้องแปลกใจถ้าบรรทัดแรกๆ ของคุณถูกตัดออก หรืออาจผิดไปจากช่วงต้นที่คุณเขียนไว้ คุณต้องให้ความเชื่อถือผู้กำกับรายการและไม่พยายามจะเป็นผู้กำกับรายการเสียเอง

เราจะเริ่มการเขียนบทโทรทัศน์กันอย่างไร นักวิชาการหลายท่านก็มีหลายความคิดกันไป บางท่านก็เริ่มด้วยการกำหนดหัวเรื่องก่อน แล้วจึงกำหนดวัตถุประสงค์ ขอบเขตของเรื่อง ศึกษาหาข้อมูล ทำเรื่องย่อแล้วจึงกำหนดกลุ่มเป้าหมายและลงมือเขียน บางท่านก็เริ่มด้วยการกำหนดวัตถุประสงค์ กลุ่มเป้าหมาย ระยะเวลา รูปแบบของรายการ แล้วจึงกำหนดหัวข้อเรื่องและขอบข่ายเนื้อหา ต่อด้วยการค้นคว้าแล้วจึงลงมือเขียน

การเขียนบทโทรทัศน์มี 3 ชั้น คือ

1. กำหนดวัตถุประสงค์และกลุ่มเป้าหมาย
2. กำหนดระยะเวลาและรูปแบบของรายการ
3. กำหนดหัวข้อเรื่อง ขอบข่ายเนื้อหา คั่นคว้า และลงมือเขียน

1. กำหนดวัตถุประสงค์และกลุ่มเป้าหมาย

การเขียนทุกชนิดสิ่งแรกที่เราควรคำนึงถึงก่อนลงมือเขียนคือวัตถุประสงค์ของการเขียน เขียนไปเพื่ออะไร เขียนเพื่อใคร

การเขียนบทโทรทัศน์ก็เช่นกันต้องกำหนดวัตถุประสงค์ให้แน่นอนก่อนว่าเราต้องการให้รายการของเราให้อะไรกับผู้ชม เช่น ให้ความรู้ ให้ความบันเทิง หรือให้ทั้งความรู้และความบันเทิงควบคู่กันไปในรูปแบบสาระบันเทิง สร้างก่านิยมที่ดี ปลูกฝังความสำนึกที่ดีงาม ให้เห็นคุณค่าของบางสิ่งบางอย่าง ให้เปลี่ยนทัศนคติ เป็นต้น เมื่อกำหนดวัตถุประสงค์เพื่ออะไรได้แล้ว ต่อมาก็คว่า เราจะเขียนไปเพื่อใคร

การเขียนบทโทรทัศน์เพื่อใคร ก็คือกลุ่มเป้าหมาย (Target Audience) ของผู้ชมรายการของเราว่าเราต้องการผู้ชมอยู่ในเพศใด อยู่ในช่วง อายุ การศึกษา สถานภาพทางสังคม และเศรษฐกิจ แบบใด

2. กำหนดระยะเวลาและรูปแบบของรายการ

ทราบวัตถุประสงค์แล้วต้องรู้ว่าเวลาในรายการของเรามีระยะเท่าไร เพื่อจะได้กำหนดรูปแบบรายการให้เหมาะสมกับระยะเวลาของรายการ

รูปแบบของรายการสามารถจัดแบ่งออกได้หลายแบบ ในที่นี้จะขอจัดแบ่งตามวิธีการนำเสนอรายการ (presentation) แบ่งได้ดังนี้

1. รายการข่าว (New Programs)
2. รายการสัมภาษณ์ (Interview Programs)
3. รายการสนทนา (Discussion Programs)
4. รายการตอบปัญหา (Quizzes) แข่งขัน (Contest) อภิปราย (Panels) เกมส์ (Games)
5. รายการสารคดี (Documentary Programs)

6. รายการปกิณกะและรายการดนตรี (Variety and Musical Programs)

7. ละคร (Dramatic Programs)

8. กำหนดหัวข้อเรื่อง ขอบข่ายเนื้อหา ค้นคว้าและลงลายมือเขียน

เมื่อทราบเงื่อนไขต่างๆ ดังที่กล่าวมาในตอนต้นแล้วจะทำให้เรากำหนดหัวข้อเรื่อง และขอบข่ายเนื้อหาได้ง่ายขึ้น จากนั้นจึงเริ่มค้นคว้าเพิ่มเติมเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องที่สุดมา แล้วจึงลงมือเขียน โดยคำนึงถึงข้อควรคำนึงในการเขียนสำหรับโทรทัศน์ 13 ข้อ ที่กล่าวมาข้างต้นด้วย เขียนแล้วตรวจสอบข้อเท็จจริง สำนวนและเขียนอีกเพื่อให้ได้บทโทรทัศน์ที่ดีที่สุด

12.2.3 การใช้โทรทัศน์วงจรปิดภายในโรงเรียน

โรงเรียนที่มีเนื้อที่กว้างใหญ่ อาคารเรียนห่างไกลและมีจำนวนมากน่าจะมีเครื่องมือสื่อสารให้บุคลากรทุกฝ่าย สามารถติดตามเหตุการณ์ในบ้านเมืองและความเคลื่อนไหวภายในโรงเรียนได้อย่างรวดเร็วและทันท่วงที เช่นเดียวกับการสื่อสารที่สนามบิน สถานีรถไฟ สถานีขนส่ง จึงควรจะติดตั้งโทรทัศน์เพื่อสื่อสารข้อมูลได้ แบบติดตั้งคือเวลาจะประกาศข่าวสำคัญก็จะติดตั้งต้องและเราอาจจะมีรายการอื่นๆ หรือประกาศเป็นตัวหนังสือเพื่อจะได้ไม่ รบกวนนำไปติดตั้งตามโรงอาหาร ที่ทำงานต่างๆ ที่ชุมชนของโรงเรียน ทุกชั้นทุกอาคาร แม้ว่าจะสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายสูงขึ้นไปก็ตาม โรงเรียนย่อมจะใช้เวลาพักของนักเรียนเป็นประโยชน์ดังนี้

1. รายงานข่าวด่วน ซึ่งนักเรียนทุกคนจะทราบข่าวสารตรงกัน
2. ให้เกร็ดความรู้เพื่อพัฒนานักเรียน
3. ให้ความบันเทิงในรูปแบบต่างๆ
4. ให้เป็นห้องฝึกปฏิบัติการของนักเรียนชมรมโสตทัศนศึกษา
5. ทดลองผลิตข่าว โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์สร้างภาพด้วยระบบ

กราฟิกและระบบตัดต่อภาพด้วยระบบดิจิทัล ซึ่งจะจำลองเป็นห้องข่าวที่สมบูรณ์แบบเช่นเดียวกับสถานีโทรทัศน์ ทดลองผลิตข่าวในแต่ละรอบ วันละ 3 รอบ เช้า (ก่อนเข้าห้องเรียน) กลางวัน (ขณะพักรับประทานอาหาร) เย็น (หลังเลิกเรียน) และติดตั้งไมโครโฟนเสียงดัง “ติดตั้ง” เมื่อต้องการประกาศข่าวสำคัญของโรงเรียน

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2

ฝึกพูดและอ่านบทความ วารสาร นวนิยาย ฯลฯ กับกระจก โดยเน้น
วรรคตอน ควบกล้ำโดยเฉพาะ ร-ล หักยืมขณะที่อ่านความหนัก-เบาของน้ำเสียง
ลักษณะการพูดที่ดี ทำทางบุคลิกภาพที่มีสง่าคอยตั้งตรงให้เพื่อน ๆ ช่วยวิจารณ์
การพูด

12.3 สื่อโสตทัศนูปกรณ์

จำแนกเป็น 3 ประเภท คือ

12.3.1 อุปกรณ์หรือเครื่องมือ

12.3.2 วัสดุ

12.3.3 วิธีการ

12.3.1 อุปกรณ์หรือเครื่องมือ เป็นเรื่องของเครื่องกล เครื่องยนต์ เครื่อง
ไฟฟ้าหรืออิเล็กทรอนิกส์ ที่จะต้องอาศัยวัสดุเป็นตัวนำข่าวสารมาใช้ประกอบด้วย จึงจะสามารถ
ถ่ายทอดไปยังประชาชนได้

12.3.2 วัสดุ เป็นสื่อที่อาจใช้ได้ด้วยตัวของมันเองและต้องใช้ร่วมกับ
อุปกรณ์หรือเครื่องมือจึงจะใช้ได้ จึงนำสื่อโสตทัศนูปกรณ์ทั้ง 2 ประเภทมาอยู่ในตารางเดียวกัน
ดังต่อไปนี้

ประเภทเครื่องมือ	ประเภทวัสดุ
1. เครื่องฉายภาพทึบแสง	1. รูปภาพจากแหล่งต่างๆ
2. เครื่องฉายภาพเหนือศีรษะ	2. แผ่นภาพโปร่งแสง
3. เครื่องฉายฟิล์มสตริป	3. ฟิล์มสไลด์ขนาด 35 มม.
4. เครื่องสไลด์ -Slide-Manual -Slide-Tape Synchronize	4. สไลด์ขนาด 35 มม. -สไลด์และเทปคำบรรยาย
5. เครื่องฉายภาพยนตร์	5. ฟิล์มภาพยนตร์ -ขนาด 16 มม. -ขนาด 8 มม. -Super 8 มม.
6. เครื่องฉายวีดีโอเทป -Video Projector -Video-computer projector	6. เทปวีดีโอ -แผ่น Diskett -แผ่น CD
7. เครื่องรับโทรทัศน์	7. รายการโทรทัศน์ สถานีโทรทัศน์ $\left\{ \begin{array}{l} \text{ในประเทศ} \\ \text{ต่างประเทศ} \end{array} \right.$ -Cable TV.
8. เครื่องเล่น-บันทึกเทปโทรทัศน์	8. เทปวีดีโอ -U-MATIC -VHS -BATACAN -VIDEO 8

ประเภทเครื่องมือ	ประเภทวัสดุ
9. เครื่องเล่น Laser disc	9. แผ่น Laser disc
10. เครื่องเล่น Computer	10. แผ่น Diskett
11. เครื่องเล่น-บันทึกเทปเสียง	11. เทปเสียง -Cassett -Reel
12. เครื่องเล่นแผ่นเสียง	12. แผ่นเสียง

ประเภทวัสดุ

- กระดานผ้าสำลี
- กระดานป้ายนิเทศ a
- ของจริง MODEL
- บทเรียนสำเร็จรูป
 - หนังสือ
 - Slide-tape
 - Video-Tape
 - โปรแกรมคอมพิวเตอร์
 - CAI
 - Multimedia PC.
 - C D -ROM.

วัสดุรูปภาพ

1. ภาพการ์ตูน
2. รูปภาพ
3. ภาพโฆษณา
4. แผนภาพ (Diagram)
5. แผนภูมิ (chart)
 - แบบต้นไม้ (Tree Charts)
 - แบบสายน้ำ (Stream Charts)
 - แบบองค์การ (Organization Charts)
6. แผนสถิติ
 - แท่ง
 - เส้นตรง
 - วงกลม

หลักการเลือกและการใช้สื่อโสตทัศนูปกรณ์

หลักการเลือกสื่อโสตทัศนูปกรณ์

1. ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการประชาสัมพันธ์
2. ความถูกต้องและความทันสมัยของเนื้อหาสาระ
3. ความเหมาะสมกับความแตกต่างของกลุ่มเป้าหมาย
 - อายุ
 - ความรู้
 - วัฒนธรรม
4. ความเหมาะสมกับขนาดของกลุ่มเป้าหมาย
5. คุณค่าทางด้านเทคนิค
6. ความเหมาะสมเกี่ยวกับระยะเวลา
7. ราคาและความยากง่ายในการจัดหา

หลักการใช้สื่อโสตทัศนูปกรณ์

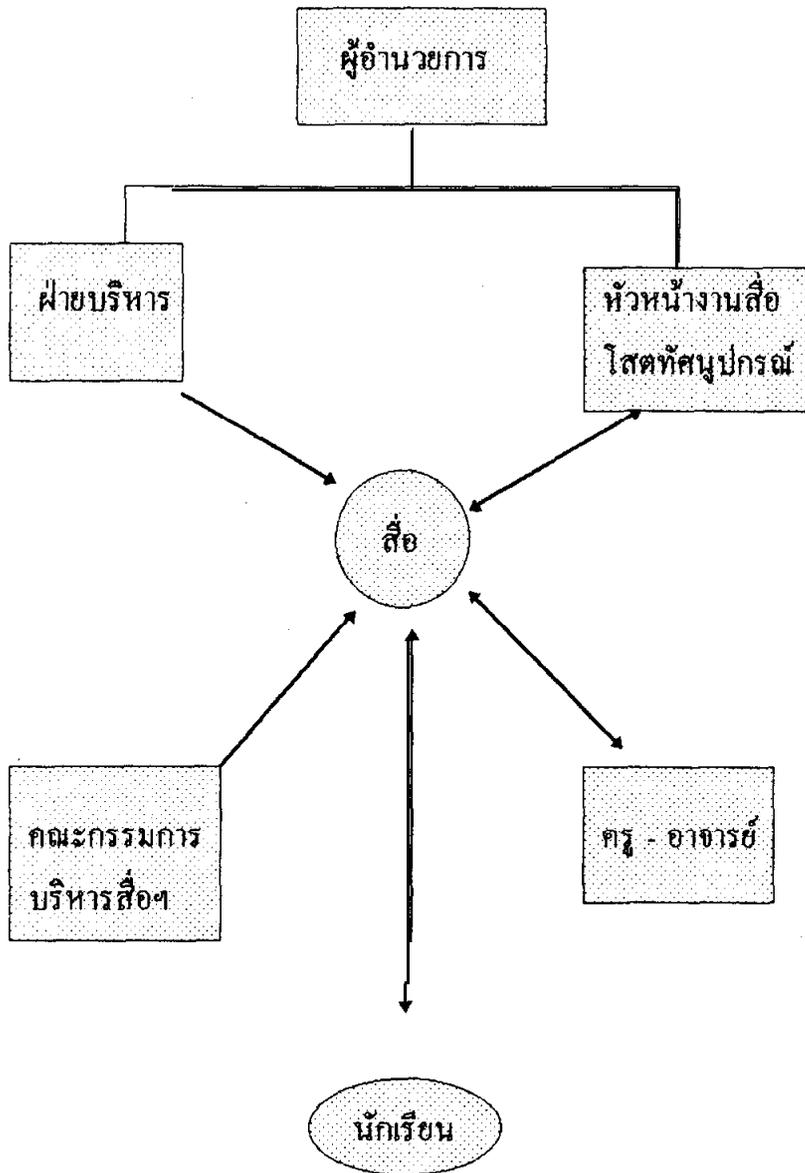
การเตรียมการใช้สื่อโสตทัศนูปกรณ์

- ความเหมาะสมของสถานที่ให้กับสื่อโสตทัศนูปกรณ์
- จัดเตรียมที่นั่ง, การเข้าชม, ไฟฟ้า, การระบายอากาศ หรือระบบปรับอากาศ

การใช้สื่อโสตทัศนูปกรณ์

- ใช้อย่างน่าสนใจ
- การใช้ต้องรักษาเวลาให้ตรงกับแผนที่กำหนด
- คอยสังเกตปฏิกิริยาของกลุ่มเป้าหมาย

แผนภูมิที่ 10 บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับงานสื่อโสตทัศนูปกรณ์

บทบาทและหน้าที่ของบุคลากร
ที่เกี่ยวข้องกับงานสื่อโสตทัศนูปกรณ์

1. ผู้อำนวยการ

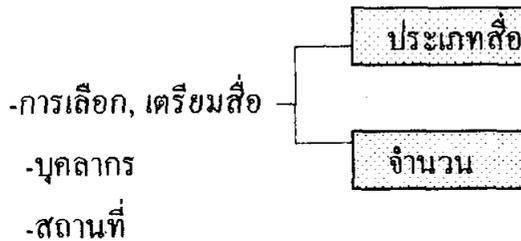
1.1 จัดหางบประมาณ

1.2 สนับสนุนการบริหารและดำเนินงานสื่อโสตทัศนูปกรณ์

2. ฝ่ายบริหาร

2.1 กำหนดนโยบาย

2.2 วางแผน

3. คณะกรรมการบริหารสื่อโสตทัศนูปกรณ์

3.1 ส่งเสริมและดำเนินการ

3.2 จัดหา เตรียมสื่อโสตทัศนูปกรณ์

3.3 บริหารการให้บริการสื่อโสตทัศนูปกรณ์

3.4 ประเมินผลสื่อโสตทัศนูปกรณ์

3.5 ประชาสัมพันธ์การใช้สื่อโสตทัศนูปกรณ์

4. ครู-อาจารย์

4.1 ศึกษาการใช้สื่อ, บำรุง รักษา

4.2 ส่งเสริมให้นักเรียนใช้สื่อโสตทัศนูปกรณ์

4.3 ให้ความสำคัญในการใช้สื่อโสตทัศนูปกรณ์

5. นักเรียน

5.1 ใช้

5.2 ให้ข้อมูลการประเมิน

กิจกรรมการเรียนรู้ 3

นักศึกษาไปศึกษาสื่อโสตทัศนูปกรณ์เท่าที่มีจริงจากอาจารย์ในห้องโสตฯ อาคารผาเมือง โดยอาจารย์ผู้สอนจะประสานงานและทำหน้าที่ส่งนำตัวไปศึกษาจากของจริง ตามหัวข้อต่อไปนี้

3.1 ชื่อสื่อโสตทัศนูปกรณ์แต่ละชนิด

3.2 วิธีใช้

3.3 วิธีเก็บรักษา

12.3.3 วิธีการ หมายถึงวิธีการนำสื่อโสตทัศนูปกรณ์ทั้งสองประเภทดังกล่าวข้างต้นมานำเสนอ การนำเสนออาจเลือกเพียงสื่อหรือนำเสนออย่างผสมผสานหลาย ๆ สื่อก็ได้ วิธีการนำเสนอเหล่านี้ได้แก่

12.3.3.1 การแสดงละคร

12.3.3.2 การแสดงสาธิต

12.3.3.3 ภาพยนตร์

12.3.3.4 การจัดนิทรรศการ

12.3.3.1 การแสดงละคร นอกเหนือจากกิจกรรมการเรียนการสอนในเวลาเรียนตามปกติแล้ว ชมรมการละครของกิจกรรมนอกเวลาเรียน สามารถจัดแสดงละคร ปีละ 1 เรื่องตามวรรณคดีที่เรียน เป็นการรวมพลังบุคลากรภายในโรงเรียน ทั้งอาจารย์และนักเรียนปัจจุบันในการฝึกซ้อม จัดแสดง ขายบัตรให้แก่ผู้ปกครอง ศิษย์เก่า ตลอดจนประชาชนทั่วไป นอกจากนี้จะเป็นการประชาสัมพันธ์โรงเรียน ยังจะมีรายได้เสริมเป็นเงินนอกงบประมาณมาใช้จ่ายในกิจการของโรงเรียนอีกด้วย เป็นการใช้สื่อบุคคล มีภาพประกอบเป็นฉาก แสงสี เสียงดนตรี การขับร้อง บทสนทนา ฯลฯ

12.3.3.2 การแสดงสาธิต เป็นการใช้ตัวอย่างหรือของจริงมาแสดงถึงการทำงานว่าเป็นอย่างไร ได้ผลอย่างไร ตัวอย่างเช่น การสาธิตการทดลองทางเคมี ฟิสิกส์ จากห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ ห้องคหกรรม ฯลฯ แสดงผลงานของหมวดวิชาและชมรม

ต่างๆ ของโรงเรียนมีนักเรียนและอาจารย์เป็นผู้ร่วมกันจัดการแสดงสาธิตขึ้นศูนย์คอมพิวเตอร์จัดโครงการอินเทอร์เน็ต สาธิตถึงวิธีการเบิก ถอน โอนเงินผ่านเครื่อง เอ ที เอ็ม เพื่อความเข้าใจร่วมกับผู้ปกครอง โรงเรียนสามารถจัดการแสดงสาธิตร่วมไปกับงานเปิดเยี่ยมชมโรงเรียนได้

12.3.3.3 ภาพยนตร์ เมื่อกล่าวถึงภาพยนตร์ อาจจำแนกออกได้เป็นภาพยนตร์ที่เป็นสื่อมวลชน คือภาพยนตร์ที่ฉายตามโรงภาพยนตร์ทั่วไป ภาพยนตร์ที่ฉายตามงานประเพณีต่างๆ นั้น ฉายกลางแจ้งและฉายภายในตัวอาคาร ซึ่งบุคคลทั่วไปที่สนใจสามารถเข้าชมได้ ส่วนภาพยนตร์อีกประเภทหนึ่งเป็นภาพยนตร์ที่หน่วยงานสร้างขึ้นมาเพื่อเป็นเครื่องมือในการประชาสัมพันธ์ โดยเฉพาะมีการเผยแพร่แก่กลุ่มประชาชนเป้าหมายของหน่วยงานตามสถานที่ต่างๆ ในที่นี้จะกล่าวถึงภาพยนตร์ที่เป็นสื่อมวลชนเท่านั้น

ภาพยนตร์ที่เป็นสื่อมวลชนนี้ เป็นสื่อที่มีอิทธิพลมากที่สุดหนึ่ง ทั้งนี้เพราะภาพยนตร์จะประกอบด้วยภาพ เสียง แสง และตัวอักษรที่เคลื่อนไหวได้ เหมือนกับเหตุการณ์จริง ถูกสร้างตัดตอนผสมผสานเป็นเรื่องที่มีการลำดับขั้นตอนก่อนหลัง เป็นเรื่องที่น่าสนใจติดตามง่าย สามารถทำให้ผู้ชมมีความเข้าใจอย่างละเอียดให้ความทรงจำ ความประทับใจ สร้างทัศนคติ และพฤติกรรมแก่ผู้ชมได้

12.3.3.3.1 ข้อเด่นของภาพยนตร์(เฉพาะที่เป็นสื่อมวลชน)

1. ภาพยนตร์สามารถจัดทำได้ทั้งแบบ 2 มิติ หรือ 3 มิติ ซึ่งสื่อมวลชนอื่นไม่สามารถทำได้ ดังนั้น จึงมีความดึงดูดผู้ชมได้ดีกว่า

2. ภาพยนตร์ให้รายละเอียดข้อเท็จจริงที่ผู้ชมจะมีความจดจำได้ง่าย สามารถสร้างทัศนคติและพฤติกรรมแก่ผู้ชมได้

3. สามารถควบคุมความเร็วของภาพยนตร์ให้เร็วขึ้น หรือช้าลง หรือหยุดภาพได้ ขยายให้ใกล้หรือขยายให้โตได้ตามความต้องการ ดังนั้นจึงเหมาะที่จะใช้ในการเป็นข่าวสารหรือแสดงลักษณะบางอย่างให้เห็นเด่นชัดได้

4. สามารถกำหนดผู้ชมได้ ซึ่งอาจจะกระทำได้โดยการกำหนดเนื้อหาและชื่อเสียงให้เหมาะสมกับผู้ชมกลุ่มนั้นๆ

12.3.3.3.2 ข้อจำกัดของภาพยนตร์

1. มีค่าใช้จ่ายในการจัดทำสูงทั้งอุปกรณ์และเครื่องมือต่างๆ ที่เกี่ยวข้องจะมีราคาแพง
2. ต้องอาศัยผู้ที่มีความเชี่ยวชาญทางด้านการเขียนบท การกำกับ การถ่ายทำ การติดต่อและผู้แสดงตลอดจนต้องใช้เวลาในการผลิตมากกว่าจะเสร็จแต่ละเรื่อง
3. ไม่สะดวกในการขนย้ายเพราะต้องมีอุปกรณ์เครื่องมือต่างๆ มากและต้องอาศัยผู้ที่มีความรู้ในการติดตั้ง
4. ต้องอาศัยความมืดในการฉายดังนั้นหากไม่สามารถหาห้องที่ควบคุมความมืดได้ก็จำเป็นต้องฉายกลางแจ้ง และต้องรอจนมืดก่อนจึงจะฉายได้ ซึ่งเป็นการจำกัดเวลาในการฉาย

12.3.3.4 การจัดนิทรรศการเพื่อการประชาสัมพันธ์โรงเรียน
การควรเป็นสื่อแบบประสม (Multi Media) ของขบวนการติดต่อสื่อสารเป็นกิจกรรมสำคัญที่ช่วยให้การประชาสัมพันธ์ และการเผยแพร่ บรรลุผลสมความมุ่งหมายของโรงเรียน

ความหมายของนิทรรศการ นิทรรศการ (Exhibition) โดยทั่วไปคือ การจัดนำเอาภาพถ่าย ภาพเขียน สถิติแผนภูมิ ของจริง หุ่นจำลอง โสตทัศนอุปกรณ์บางประเภท เช่น ภาพยนตร์ ภาพนิ่ง (Slide) มาจัดแสดง พร้อมคำบรรยายประกอบการบรรยาย การอภิปรายและการสาธิตในเรื่องต่างๆ ที่น่าสนใจ

คำที่มีความหมายใกล้เคียงกับคำว่า นิทรรศการ อีกคำหนึ่ง คือ คำว่า “ดิสเพลย์” (Display) ซึ่งหมายถึง การจัดแสดงภาพและวัตถุ เรื่องใดเรื่องหนึ่งที่มีขนาดย่อมกว่านิทรรศการ และมุ่งกลุ่มเป้าหมายในวงจำกัด เช่น ดิสเพลย์วันเข้าพรรษา วันสุนทรภู่ ฯลฯ

การจัดนิทรรศการควรจะศึกษาในเรื่องต่างๆ ดังนี้

12.3.3.4.1 ประเภทต่างๆของนิทรรศการเพื่อการประชาสัมพันธ์โรงเรียน

สัมพันธ์

12.3.3.4.2 การวางแผนจัดนิทรรศการเพื่อการประชาสัมพันธ์

ประชาสัมพันธ์

12.3.3.4.3 องค์ประกอบที่สำคัญของนิทรรศการเพื่อการประชาสัมพันธ์

12.3.3.4.4 คุณลักษณะที่ดีของนิทรรศการ

12.3.3.4.5 ตัวอย่างแบบประเมินผลการจัดนิทรรศการ

12.3.3.4.1 ประเภทต่างๆ ของนิทรรศการเพื่อการประชาสัมพันธ์โรงเรียน อาจแบ่งออกได้หลายวิธี ดังนี้

1. แบ่งตามสถานที่การจัด ซึ่งแบ่งออกได้สองประการคือ

ก. นิทรรศการกลางแจ้ง (Outdoor Exhibition) เป็นนิทรรศการที่มีขนาดใหญ่ มีผู้ร่วมแสดง หรือขอเข้าชมงานแสดงกว้างขวางใช้เวลาแสดงยาวนาน มุ่งให้กลุ่มเป้าหมายจำนวนมากได้รับชม จึงต้องจัดแสดงกลางแจ้ง อาจจัดสร้างเป็นศาลา ประรำหรือใช้พื้นที่ผ้าใบคลุมแบบง่ายอย่างประหยัดก็ได้ ส่วนพื้นที่นิยมยกสูงเหนือระดับพื้นดินเล็กน้อย

ข. นิทรรศการในร่ม (Indoor Exhibition) เป็นนิทรรศการขนาดย่อมจัดโดยมีความมุ่งหมายแคบลงมามุ่งกลุ่มประชาชนเป้าหมายจำนวนจำกัด ระยะเวลาการแสดงสั้นกว่านิทรรศการกลางแจ้ง ส่วนมากมักอาศัยห้องโถงใหญ่หรือห้องประชุมในตัวอาคารเป็นที่จัด หรือถ้าจำเป็นก็อาจใช้ห้องสี่เหลี่ยมผืนผ้าธรรมดาในอาคารทั่วไป ก็ได้

2. แบ่งตามลักษณะของความคงทนถาวรของนิทรรศการ ซึ่งแบ่งออกได้ 3 ประเภทคือ

ก. นิทรรศการถาวร (Permanent Exhibition) คือ การจัดแสดงเรื่องราวสาระที่เกิดขึ้น แน่นอนแล้ว เช่น เรื่องราวของประวัติศาสตร์ ความเป็นมาของสิ่งต่างๆ การแสดงดังกล่าวต้องใช้นาน เปิดโอกาสให้ผู้ชมหรือกลุ่มประชาชนที่เลือกเป็นเป้าหมายที่มี ความสนใจเข้าศึกษาได้ตลอดไป

ข. นิทรรศการชั่วคราว (Temporary Exhibition) เป็นการแสดงนิทรรศการเกี่ยวกับเรื่องที่เกิดขึ้น เร่งด่วน แผนงานหรือความรู้ใหม่ๆ เพื่อให้ทันต่อเหตุการณ์

ค. นิทรรศการหมุนเวียน (Travelling Exhibition) เป็นนิทรรศการที่จัดทำขึ้นเพื่อแสดงในที่หลายๆ แห่ง หมุนเวียนกันไป นิทรรศการประเภทนี้มุ่งอำนวยความสะดวกแก่ผู้ชม หรือเป้าหมาย โดยคำนึงว่าหากจะจัดไว้ในที่ที่เดียว ผู้ชมอาจไม่สามารถเดินทางไปชมได้อย่างทั่วถึง ดังนั้น ขบวนการในการจัดทำนิทรรศการประเภทนี้จึงยุ่งยาก สิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายมากขึ้น เพราะต้องคำนึงถึงการออกแบบเพื่อความปลอดภัยของนิทรรศการขณะขนย้ายและค่าขนส่งติดตั้งด้วย

3. วัตถุประสงค์ของการจัดนิทรรศการ

การจัดนิทรรศการ เพื่อการประชาสัมพันธ์เรื่องใดเรื่องหนึ่งนั้น มิใช่เพียงเพื่อเผยแพร่เรื่องราว ข้อมูล ข่าวสาร ให้กลุ่มประชาชนที่เลือกเป็นเป้าหมายรับรู้เท่านั้น เราควรทำความเข้าใจความหมายที่แท้จริงของการประชาสัมพันธ์ให้ถ่องแท้เสียก่อน เพราะว่า ถ้าเข้าใจผิด หรือคลาดเคลื่อนก็อาจทำให้การจัดนิทรรศการเพื่อการประชาสัมพันธ์ของเราผิดเป้าหมายไปด้วย

วัตถุประสงค์ของการจัดนิทรรศการเพื่อการประชาสัมพันธ์นั้น มีดังต่อไปนี้

1. เพื่อให้การศึกษาทางอ้อมในด้านวิชาการสาขาต่างๆ และเหตุการณ์ต่างๆ แก่กลุ่มประชาชนได้รับเลือกขึ้นเป็นเป้าหมาย

2. เพื่อเผยแพร่ข่าวสาร ข้อมูล กิจกรรมของสถาบันต่อกลุ่มประชาชนเป้าหมาย

3. เพื่อกระตุ้น เร่งเร้ากลุ่มประชาชนเป้าหมายให้ร่วมมือกับสถาบัน หรือเปลี่ยนแปลงทัศนคติของกลุ่มประชาชนเป้าหมาย ที่มีสถาบันไปทางที่พึงประสงค์

4. เพื่อสร้างความบันเทิง ความพึงพอใจ แก่กลุ่มประชาชนเป้าหมาย

12.3.4.2 การวางแผนจัดนิทรรศการเพื่อการประชาสัมพันธ์ เมื่อคณะทำงานประชาสัมพันธ์กำหนดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ และตั้งชื่อเรื่องได้แน่นอนแล้ว ก็ควรดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. **ขั้นวางแผน (Planning)** คือการกำหนดโครงการไว้อย่างหยาบๆว่าจะจัดอย่างไร จัดที่ไหน จัดเพื่อใคร ใครเป็นผู้จัด จัดแบ่งเนื้อเรื่องออกเป็นข้อย่อยๆอย่างไร ต้องประกอบด้วย

1.1 **ความคิด (Mind)** หมายความว่า ได้ตั้งความมุ่งหมายหรือจุดประสงค์ไว้ประการใดบ้าง? จัดทำไม? ใครคือผู้ชม กลุ่มเป้าหมายคือใครจัดเป็นรูปร่างเค้าโครงร่างอย่างไร? เมื่อผู้ชม ชมแล้วจะได้อะไรกลับไปบ้าง ฯลฯ

1.2 **บุคลากรผู้จัดทำ (Man)** มี 2 พวก คือ ฝ่ายจัดการ (Organizers) หรือ Managers มีหน้าที่กำหนดนโยบาย กำหนดวัตถุประสงค์ ควบคุมและติดต่อประสานงานทั่วไป ตั้งแต่เริ่มจัดนิทรรศการจนจบการแสดง เช่น การจัดส่งซื้อสิ่งของ การยืมสิ่งของ การติดต่อเช่าสิ่งของ การเชิญวิทยากร การเชิญประธานเปิดงานและอื่นๆ

อีกพวกหนึ่งเป็นฝ่ายเทคนิค ศิลปินและผู้ชำนาญงานด้านโสตทัศนศึกษา ซึ่งเรียกรวมว่า กลุ่ม Technicians เช่น สถาปนิก ออกแบบโครงสร้างนิทรรศการจัดผังบริเวณงาน ส่วนศิลปิน (Artist) ก็อาจรับหน้าที่จัดทำ Layout ของนิทรรศการ ออกแบบตัวอักษร ผู้ชำนาญงานด้านโสตทัศนศึกษาก็อาจทำหน้าที่ควบคุมเครื่องโสตทัศนอุปกรณ์ และเครื่องเสียงที่ใช้ระหว่างการแสดงนิทรรศการ

1.3 **งบประมาณในการจัด (Money)** การจัดการวงเงินค่าใช้จ่ายและควบคุมการใช้จ่ายให้อยู่ในวงที่กำหนดไว้ด้วย

1.4 **อุปกรณ์ เครื่องมือ และวัสดุที่จะใช้ในการจัดนิทรรศการ (Materials)** แบ่งเป็นหมวดๆ ได้ดังนี้

- วัสดุใช้ทำแผง หรือบอร์ด ได้แก่ ไม้อัด ผ้าสาาลี ฯลฯ
- ภาพเขียน ภาพถ่าย สติติ ฯลฯ
- สิ่งช่วยในงานตกแต่ง เช่น เชือก ริบบิ้น ฯลฯ
- เครื่องเขียน เช่น กระดาษแข็ง กระดาษวาดเขียน กาว

หมึก ฯลฯ

-วัตถุจริง และหุ่นจำลอง

-เครื่องมือในการตัดและติด เช่น มีดตัด กรรไกร
เข็มหมุด ศิลป ฯลฯ

-ก้อน ตะปู เลื่อย ฯลฯ

2. **ขั้นเตรียมงาน (Preparation)** ทุกฝ่ายจัดเตรียมงาน เช่น
ขณะช่างเขียน ศิลปิน สถาปนิก จัดทำแผนผังตามสภาพแวดล้อมอย่างหย่าๆ แบบสเก็ทซ์ ฯลฯ

ครูภาษาไทย ครูวิชาการ เตรียม ภาพ ข้อมูลต่างๆ สถิติ
ข้อความที่ใช้บรรยายภาพ ฯลฯ

ขณะทำงานประชาสัมพันธ์โรงเรียน ออกข่าวต่อสื่อมวลชน
ติดต่อจัดพิมพ์สูจิบัตร โปสเตอร์ ฯลฯ

3. **ขั้นจัดสร้าง (Production)** บุคลากรกลุ่มที่สอง เริ่มสร้าง
โครงนิทรรศการตามแปลนที่วางเอาไว้ รวมทั้งการจัดการผนังภาพ ประดิษฐ์อักษร ให้สี
กำหนดเรื่อง แสงสว่าง กำหนดโสตทัศนอุปกรณ์ที่จะใช้ประกอบ

4. **ขั้นนำเสนอ (Presentation)** ขั้นนี้เป็นขั้นการแสดง ซึ่ง
เริ่มตั้งแต่วันที่ทำการพิธีการแสดงเป็นต้น ไปจนเลิกการแสดง

5. **ขั้นประเมินผลนิทรรศการ (Evaluation)** การประเมินผล
นิทรรศการจะทำให้ คณะผู้ทำงานประชาสัมพันธ์ ผู้ชมหรือกลุ่มเป้าหมายมีทำที่ต่อสิ่งต่างๆ
อย่างไร เพียงใด มีข้อบกพร่องอะไรบ้าง มีข้อเสนอแนะใดๆอะไรบ้าง และอาจทำได้โดยการ
สอบถามปากเปล่า อาศัยการสังเกตอาการปฏิกิริยาของผู้ชม หรืออาจจัดทำแบบสอบถาม
(Questionnaires) แจกให้ผู้ชมกรอกก็ได้

12.3.4.3 **องค์ประกอบที่สำคัญของนิทรรศการเพื่อการ
ประชาสัมพันธ์ มีองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้**

1. โครงการและเหตุผล คณะทำงานประชาสัมพันธ์ โรงเรียน พิจารณาแผนงานว่า มีจุดมุ่งหมายอย่างไร เพื่ออะไรบ้าง จัดเพื่อใคร ผู้ชมจะได้ อะไรจากนิทรรศการ

2. การเตรียมการและการออกแบบโครงสร้างนิทรรศการ คือ การรวบรวมแนวความคิด รวบรวมวัสดุที่จะนำออกแสดง

สิ่งที่ลืมไม่ได้ อีกประการหนึ่ง คือ ในระหว่างร่าง Layout ห้องแสดงควรจัดให้มีทางเดินโดยสะดวกแก่ผู้ชม เพื่อให้เดินชมนิทรรศการได้ทั่วถึง ลำดับของสิ่งที่จะแสดง ควรจัดให้ต่อเนื่องกันเป็นขั้นตอน

3. การติดตั้งและการจัดวางวัตถุ ควรดำเนินการเสียแต่เนิ่นๆ เพื่อมีความบกพร่อง จะได้แก้ไขทันกำหนด เริ่มติดรูปภาพ แผนภูมิ ฯลฯ

4. การประชาสัมพันธ์ เป็นการจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องวางแผน และจัดการประชาสัมพันธ์ ด้วยวิธีการต่างๆ ตามสถานการณ์ ส่วนมากก็ผ่านสื่อมวลชน เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ จัดพิมพ์โปสเตอร์โฆษณา เอกสาร สูจิบัตร ฯลฯ

5. การสรุปผล การจัดนิทรรศการแต่ละครั้ง ควรมีเจ้าหน้าที่คอยเฝ้า สังเกตปฏิกิริยาของผู้เข้าชม และนับจำนวนผู้ชมว่ามากน้อยเพียงใด มีความสนใจด้านใดบ้าง และควรเตรียมแบบกรอกความเห็น

12.3.3.4.4 คุณลักษณะที่ดีของนิทรรศการ ดังนี้คือ

1. ง่าย สื่อความหมายตรงเป่า ไม่ต้องใช้เวลาในการรับชมมาก ความง่ายนั้นอาจง่ายในแบบการนำเสนอ ง่ายในแง่เนื้อหาสาระ ง่ายในแง่การเข้าชมและอื่นๆ

2. มีความสวยงามสะอาดตา ดึงดูดความสนใจจากผู้ชม ทั้งนี้ เพราะมีการคัดเลือกภาพประดิษฐ์ตัวอักษร และให้มีสีสันที่ดึงดูดจิตใจ

3. ประหยัด ใช้เงินงบประมาณการจัดสร้างน้อย พยายามใช้วัสดุที่หาได้ในท้องถิ่นและวัตถุบางอย่างเมื่อเลิกใช้แล้ว อาจนำไปใช้ในงานอื่นได้อีก

4. มีความคงทนถาวร ตามความประสงค์และความมุ่งหมายของผู้จัดว่าต้องการอย่างไร

กิจกรรมการเรียนรู้ 4

- 4.1 ไปสังเกตการณ์ การจัดการเรียนการสอนในห้องสมุดมหาวิทยาลัยว่าเป็นลักษณะใดบ้าง
- 4.2 ไปฝึกเป็นผู้ช่วยเจ้าหน้าที่ห้องสมุดมหาวิทยาลัยในการจัดการเรียนการสอน
- 4.3 ออกแบบการทำบอร์ดให้มีลักษณะเคลื่อนย้ายและประกอบง่าย นำหนักมา
คงทนถาวร

3.4.5 ตัวอย่างแบบประเมินผลการจัดนิทรรศการ

ชื่อนิทรรศการ.....

วัน เวลาแสดง.....

วัตถุประสงค์ของการประเมินผล.....

1. ท่านทราบว่ามีการแสดงนิทรรศการทางสื่อประเภทใด ?

- หนังสือพิมพ์, วิทยุ โทรทัศน์, สไลด์ในโรงภาพยนตร์
- แผ่นผ้าโฆษณาตามท้องถนน
- ทราบจากญาติ เพื่อน และบุคคลอื่นๆ
- อื่นๆ

2. ระยะเวลาที่จัด

- น้อยไป นานไป
- พอดี อื่นๆ

3. สถานที่ที่จัด

- แคบไป กว้างไป
- ไกลไป ดีแล้ว
- อื่นๆ

4. การแนะนำและการสาธิต

- น้อยไป ไม่ดี
- ดีแล้ว อื่นๆ

5. ท่านเข้าใจเรื่องที่จัดในนิทรรศการเพียงใด?

- เข้าใจดีมาก เข้าใจดีขึ้นบ้าง
- ไม่ได้ความรู้ใหม่เพิ่มเลย อื่นๆ

6. ท่านเห็นว่าสมควรจัดนิทรรศการคล้ายคลึงกับเรื่องนี้หรือไม่?

- ควร ไม่ควร
- ไม่มีความเห็น อื่นๆ

7. ท่านมีข้อเสนอแนะให้จัดนิทรรศการเกี่ยวกับเรื่องอะไร? (บอกตามลำดับความต้องการ)

1.
2.
3.
4.
5.

8. ท่านชอบอะไรมากที่สุดในการนิทรรศการครั้งนี้ (บอกตามลำดับความชอบ)

1.
2.
3.
4.
5.

9. ท่านไม่ชอบอะไรบ้างในการนิทรรศการนี้ (บอกตามลำดับความไม่ชอบ)

1.
2.
3.
4.
5.

10. ข้อมูลส่วนตัวผู้ตอบ

อายุ.....ปี

เพศ.....

อาชีพ.....

สรุป

สื่อ วิทยุ โทรทัศน์และโสตทัศนูปกรณ์ เป็นเครื่องมือในการประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนที่ให้ทั้งเสียงและภาพ แก่บุคลากรภายในโรงเรียนจำนวนมาก ได้รวดเร็วและทันทั่วถึง โดยใช้เสียงดังดังต้องจากโทรทัศน์ เพื่อเรียกความสนใจก่อนจะประกาศข่าวสำคัญของโรงเรียน หรือประกาศเป็นตัวหนังสือเพื่อจะได้ไม่รบกวน จากโทรทัศน์วงจรปิดซึ่งติดตั้งตามสถานที่ต่างๆ ภายในโรงเรียน

การประเมินผลท้ายบท

1. จงนำความรู้ที่เรียนมาในบทนี้เลือกข้อความเติมลงในช่องว่างของแต่ละข้อ

- ข้อความ ก. เสนอภูมิสถิติ ข. เสียงตามสาย
ค. โทรทัศน์วงจรปิด ง. ประกาศทางไมโครโฟน
จ. แผ่นโปรสเตอร์ของมหาวิทยาลัยต่างๆ

1.1 ต้องการประกาศให้นักเรียนรีบกลับบ้านหลังเลิกเรียน เพราะฝนกำลังจะตก
หนักควรใช้.....

1.2 ต้องการใช้รายการจีเส็น คลายเครียดนักเรียนช่วงพักรับประทานอาหารเที่ยง
ควรใช้.....

1.3 ต้องการเรียกนักเรียนจากห้องเรียน มาพบผู้ปกครองในห้องรับแขกควรใช้
.....

1.4 ต้องการแสดงถึงจำนวนนักเรียน เข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยของแต่ละปี
ควรใช้.....

1.5 ต้องการแนะนำการเรียนระดับมหาวิทยาลัย ให้แก่นักเรียน ชั้นมัธยมปลาย
ควรใช้.....

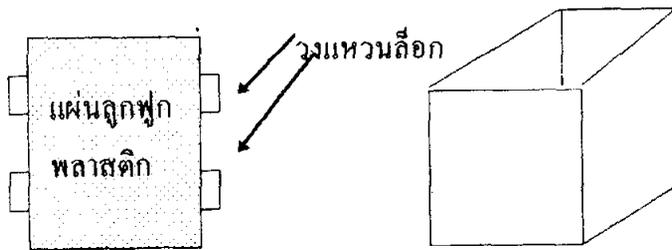
2. จงนำ “เครื่องมือ” มาจับคู่กับ “ประกอบการสอน” ที่เหมาะสม

ประกอบการสอน	เครื่องมือ
2.1 ใช้รูปภาพจากตำรา (.....)	ก. เครื่องฉายสไลด์
2.2 ใช้ภาพโปร่งแสง (.....)	ข. เครื่องฉายภาพเหนือศีรษะ
2.3 ใช้เทปวีดีโอ (.....)	ค. เครื่องเล่น-บันทึกเทปโทรทัศน์
2.4 ใช้สไลด์ (.....)	ง. เครื่องฉายทึบแสง
2.5 ใช้แผนที่ประเทศไทย
จากตำรา (.....)	จ. เครื่องฉายภาพยนตร์

แนวตอบ 1. กิจกรรมการเรียนรู้

- กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1 ฝึกอ่านเสมอๆ จะช่วยให้อ่านคล่องขึ้น
- กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2 ฝึกพูดเสมอๆ จะช่วยให้กล้าพูดมากขึ้น
- กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3 นักศึกษาควรจะไปหาความรู้จากการศึกษาสื่อโสตทัศนูปกรณ์อย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง
- กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4 นักศึกษาควรจะไปสังเกตการณ์การจัดนิทรรศการจากห้องสมุดของมหาวิทยาลัย

การออกแบบบอร์ด ลักษณะ เคลื่อนย้ายและประกอบง่าย น้ำหนักเบาและคงทน

เมื่อประกอบแล้ววางเป็นกล่องสี่เหลี่ยมกลวง

2. การประเมินผลท้ายบท

1.1	ง	2.1	ง
1.2	ค	2.2	ข
1.3	ข	2.3	ค
1.4	ก	2.4	ก
1.5	จ	2.5	จ